
Horváth Elemér

ESŐ ÉJJEL

hajnali csöndben megered
s megszólalnak a levelek
megtaláltad a helyedet?
csillagtalan a rengeteg

égből a fákra a meleg
trópusi eső csak pereg
veled hozzád vagy nélküled?
melyik vízcsopp a felelet?

hol van a csillagrengeteg
amikor bűvös este lett?
s a lehetetlen is lehet?...

és nem lehet és nem lehet

AMERIKA

a világhírű szőke színésznőnek
aki öngyilkos lett fiatalon
elárverezték hátrahagyott holmiját
egy milliomos férfi megvette
több ezer dollárért a fehérneműjét
amikor az összegyűlt újságírók
gratuláltak neki hogy ez milyen remek befektetés
azt mondta „nem ez nem befektetés
én viselni fogom”

kevés ilyen gerinces emberről tudok
amióta az isteni caligulát
kivégezték a pretoriánusok

HAZAÉRKEZÉS

az isten a részletekben lakik
s ezek a részletek egyszerűek
az országom világbirodalom
s ez nyilvánvaló a falumban is
jó karban vannak az utak
akárhová kívánkozom
az egyensúly szabadság s biztonság között
többnyire emberi
azt hiszek amit akarok
szomszédom ugyanúgy
a helyi könyvesboltban kapható
psellus és ibn khaldún
az én verseim is
nincsenek ambícióim
nincsenek hivatalos dolgaim
gondozom kertemet
nálam nagyobb tervek szerint
váltakoznak az évszakok
a jövődőt nem ismerem

TÁVOZÁS A PARNASSZUSRÓL

megtépdelt nemzedékének
legjobb tehetségei közé tartozott
függetlenül a körülményektől
amit hűvösen úgy hívunk történelem
– háború diktatúra kényszermunka száműzetés –
egész életében írta a verseit
ezt végül is elismerték az illetékesek
már elmúlt 65 amikor felesége megbetegedett
és állandó ápolásra szorult
ekkor félretolt papírt ceruzát
mondván most valóban szükség van rám
és azontúl nem írt csak ápolta
nem valami erkölcsi imperativusból kifolyón
vagy lojalitásból

hanem mert szerette
amikor figyelmeztették a költészetére
csak legyintett mint Rimbaud annak idején
„mélységes meggyőződésem
a költészet nagyon jól meglesz nélkülem
a feleségem nem”

VAS ISTVÁN LEVELESLÁDÁJÁBÓL

Közzéteszi Monostory Klára

Kassák Lajosné Simon Jolán – lányának, Etinek

[Budapest, 1929–1930]

Kedves Eti Lányom.

Vas István telefonált, hogy végre hírt kapott felőled. Mondja, hogy kiestél.

Kétségbeesésed az első pillanatokban teljesen megértem. De meg vagyok győződve róla, hogy ki fogod heverni ezt a kis „rázkódtatást”. Végére az ilyesmi nem tolhat el téged a te pályádon ide vagy oda, pláne, nem téríthet le erről a pályáról! Sokkal erősebbnek és szívósabbnak ismerlek, hogysesem egy pillanatil is kételkedhetnék a te szilárd kitartásodban. Ne felejtse el, hogy mikor megindultál, már számoltál az akadályokkal, gátlásokkal és az emberek komisz közömbösségével. De hiszen így van ez az egész vonalon! Olvasd el végre Jászai Mari könyvét, ott látni fogod, mit verekedett ő, aki európai viszonylatban is a legnagyobbak közé számított, mennyit küzdött és hány-szor visszadobott, és mégsem engedte legyűrni magát, mert az a belső kényszer, a ráhivatottság tartotta ott és vitte tovább azon a pályán, amin, mint kis senki minden-cselédlány megindult. De itt van Csontos, akit kényszerültek az ellenségei is tudomásul venni, és mégis hetekig folyt e télen vita arról, hogy ő kapja-e meg azt a bizonyos színészeti díjat! Otromba sértés volt ez órá nézve, de a művészi pálya úgy látszik minden területen ilyen nehéz, ilyen keserűen fájdalmas. Látod, 7 éve osztanak Baumgarten-díjat, és már mindenféle nimandnak adtak, de a Tatát még egyszer sem érdemesítették a díjra. És ő dolgozik tovább, talán szigorúbb mértékkel magával szemben, mint a megjutalmazottak. Nem vigasztalni akarlak, mert neked erre semmi szükséged. Te tehetséges vagy, és ez a te pályádon csak egy kis incidens szabad hogy legyen.

Véleményem az, és a Tata is azt mondja, hogy maradj ott végig, nézz meg mindent, beszélj, akivel csak lehet, és úgy jöjj haza. Gertrud Krausnak föltétlenül mutasd meg a táncaid, de ha lehet, másoknak is.

Ha hazajössz, próbálj Kadosával komolyan dolgozni, azt hiszem, az lesz a legeredményesebb és megnyugtatóbb.

Csókolunk mindnyájan

szerető mamád

Sok csók Piritől